

<https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/met-haar-gedicht-the-hill-we-climb-deed-de-22-jarige-amanda-gorman-een-poging-amerika-te-verzoenen~bce9bf11/>

Met haar gedicht *The Hill We Climb* deed de 22-jarige Amanda Gorman een poging Amerika te verzoenen

De voordracht van Amanda Gorman, waarbij ze haar hele lichaam gebruikte, was zwaar beladen met symboliek.

[Wieteke van Zeil](#) 21 januari 2021, 17:01

Woorden hebben gewicht, en in het korte tijdsbestek van een paar jaar heeft de wereld opnieuw gezien hoe woorden de kracht hebben om mensen uiteen te drijven en op te zwepen tot geweld. Hoe ze, verdraaid en verkeerd toegeëigend, mensen in een kamp kunnen jagen of tot vijand verklaren. Het is daarom des te opmerkelijker dat precies twee weken na de gewelddadige opstand in het Capitool in Washington, er woensdag op diezelfde plek een boodschap van hoop en nieuw begin werd verkondigd door twee mensen die hun leven lang met woorden hebben geworsteld. Joe Biden en de jonge dichter Amanda Gorman [zijn verwanten](#); hij was als kind een stotteraar, zij kon tot voor kort bepaalde klanken en letters niet uitspreken. Hij werd president, zij de jongste *poet laureate* die het land en zijn gewonde democratie poogde te zalven met woorden.

De hele wereld zag hoe de macht van woorden weer werd opgeëist voor verzoening. [Op de heuvel van het Capitool sprak Gorman](#) met *The Hill We Climb* over de kracht van een land 'waar een dun zwart meisje, afstammend van slaven en dochter van een alleenstaande moeder, kan dromen van president worden, en er nu voor een reciteert'. Hillary Clinton [tweette](#)

[daarop](#): ‘Amanda Gorman heeft beloofd voor het presidentschap te gaan in 2036, en ik kan alvast niet wachten.’

Amerika is gevoelig voor ceremonie en symboliek op een manier die de meeste Nederlanders zich hier nauwelijks kunnen voorstellen; vertoon van vlaggen, een aanmoedigende toespraak van een nieuwe regeringsleider, visuele bekrachtiging van de ambities met optredens en kunst. Amerikanen kennen de kracht van symbolen. Dat first lady dr. Jill Biden en vicepresident Kamala Harris gekleed gingen in groen en paars bijvoorbeeld; [geen toeval](#). Het zijn twee van [de drie kleuren van de suffragette-beweging](#), die historisch symbool staan voor vrouwen(kies)rechten. Biden en Harris staan op de schouders van vrouwen die voor hen de weg vrij hebben gemaakt, en ze tonen zich daarvan bewust. Met het paars eerde Harris bovendien expliciet het zwarte feminisme in Amerika, verwijzend naar onder meer de roman *The Color Purple* (1982) van Alice Walker, [een van de eerste zwarte feministische romans](#). Vorm is, kortom, een belangrijk deel van de boodschap, daarom is de presidentiële inauguratie een echt ritueel. En zoals dat bij een ritueel gaat, toont het in alle details verbinding met het verleden. Daarin heeft ook dichtkunst z'n rol.

Beeld AP

Amanda Gorman volgde onder anderen Maya Angelou en Robert Frost op, [die bij eerdere inauguraties gedichten voordroegen](#). En net als haar voorgangers vatte Gorman de opdracht niet op als een plicht tot louter lof op het land. Ze maakte er een spokenwordperformance van; haar hele lichaam werkte mee. Ze leefde haar woorden, die een ritme volgden als een muziekstuk. En ze benoemde de pijn.

Dingen die je niet makkelijk met elkaar deelt, kun je in een gedicht goed zeggen, zei Adriaan van Dis [onlangs in het televisieprogramma M](#), en zo leek Gorman haar taak te hebben opgevat: het land en z'n mogelijkheden roemen, zonder het geweld te ontkennen. Trots kun je ook zijn als jouw land een geschiedenis heeft van geweld tegen de eigen mensen – als je maar

bereid bent te erkennen en te helen. *'Because being American is more than the pride we inherit / it is the past we step into and how we repair it'*, droeg Gorman voor met sierlijk bewegende handen en nadruk op elke klank. Hoewel democratie tijdelijk kan worden uitgesteld, sprak ze, kan ze nooit definitief worden verslagen. Daarna refereerde ze aan de immens populaire hiphopmusical [Hamilton](#), over de oprichters van Amerika: *'in this truth, in this faith we trust / for while we have our eyes on the future, history has its eyes on us.'* (Op deze waarheid, op dit geloof vertrouwen wij/ want hoewel wij het oog op de toekomst richten, richt de geschiedenis haar oog op ons.) Een musical, zo [zei ze later tegen Anderson Cooper van CNN](#), waarvan ze de teksten oefende om over haar spraakgebrek heen te komen.

Beeld AP

In dat interview liet Gorman weten dat ze zich in de afgelopen weken had ingelezen in eerdere toespraken van leiders die een verdeeld land probeerden te verzoenen met woorden, zoals Frederick Douglass, Abraham Lincoln en Martin Luther King. Toen op 6 januari het Capitool werd aangevallen, paste ze haar tekst aan en voegde de laatste zinnen over hoop en verantwoordelijkheid toe die daarna massaal gedeeld werden: *'For there is always light, if only we are brave enough to see it / if only we are brave enough to be it.'* (Want er is altijd licht/ als we maar dapper genoeg zijn om het te zien/ als we maar dapper genoeg zijn om het te zijn.) Een haast bijbelse referentie aan moed en licht, waarmee Gorman ook andere woordkunstenaars eerde, van Nelson Mandela's inaugurele rede in 1994 tot rapper [Mos Def's nummer Umi Says](#), en de gospelklassieker [This Little Light of Mine](#).

Zoals filmfans in de kleinste achtergronddetails betekenis vinden, zo toonde ook Gorman zich een meester in details. Aan haar rechter middelvinger [droeg ze een ring in de vorm van een vogelkooi](#), die ze van Oprah Winfrey kreeg. Een eerbetoon aan Maya Angelous beroemde gedicht [Caged Bird](#), met als laatste zinnen: *'The caged bird sings/ with a fearful trill/ of things unknown/ but longed for still/ and his tune is heard/ on the distant hill/ for the caged bird sings of freedom.'* (De gekooide vogel zingt/ met een angstige trilling/ over onbekende dingen/ maar evengoed verlangd/ en zijn lied wordt gehoord/ op de verre heuvel/ want de gekooide vogel zingt over vrijheid.)

De ranke 22-jarige beklom de verre heuvel van het Capitool. Toen Anderson Cooper haar tot slot de tweet van Hillary Clinton voorlas over deelname aan presidentschap in 2036, en haar 'president Gorman' noemde, antwoordde ze even onverschrokken als vriendelijk: 'Madam president Gorman, dat vind ik goed klinken.'